

Voorkomen en behandelen van botontkalking

bij een behandeling van kanker

Uw specialist heeft met u besproken dat u in aanmerking komt voor behandeling om botontkalking (osteoporose) te voorkomen of te behandelen.

In deze folder worden 2 medicijnen besproken. De arts of verpleegkundig specialist kruist aan welk medicijn u krijgt.

- Zoledroninezuur (Zometa®)
- Denosumab (XGeva®)

Lees ook de hoofdstukken:

- Bijwerkingen van de Zoledroninezuur en Denosumab
- Osteonecrose van de kaak
- Hypocalciemie (tekort aan calcium)

Lees alle informatie goed door. Bewaar de informatie zodat u het nog eens kunt lezen.

Zoledroninezuur (Zometa®)

Zoledroninezuur (Zometa®) wordt gegeven om:

- Botontkalking (osteoporose) te voorkomen bij:
 - Bij vrouwen die vervroegd in de overgang zijn gekomen of bij vrouwen die hormoontherapie krijgen bij borstkanker.
 - Een scan heeft aangetoond dat dit nodig is.
- De kans op uitzaaiingen te verkleinen bij:
 - Vrouwen in de postmenopauzale fase (postmenopauzale start 1 jaar na de laatste menstruatie).

- Vrouwen met een vroeg stadium borstkanker en hoog risico op terugkeren van de ziekte.
- Botcomplicaties te voorkomen bij patiënten met multipel myeloom (ziekte van Kahler).

Zoledroninezuur is een medicijn uit de groep van de bisfosfonaten. Bifosfonaat bindt zich aan het bot en voorkomt te veel afbraak van het bot. Hierdoor kan het bot weer aangemaakt worden.

Voor wie, waar en hoe vaak

Bij mensen met borstkanker

Zoledroninezuur krijgt u 2 keer per jaar via een infuus voor een periode van 3 jaar. Het infuus wordt bij u thuis gegeven. De behandeling duurt tussen de 15 en 30 minuten.

Bij mensen met multipel myeloom (ziekte van Kahler)

Zoledroninezuur krijgt u 4 keer per jaar via een infuus voor een periode van 2 jaar. Het infuus wordt bij u thuis gegeven. De behandeling duurt tussen de 15 en 30 minuten.

Op de dag dat u de Zoledroninezuur krijgt is het belangrijk om minimaal 2 liter te drinken.

□ Denosumab (XGEVA®)

Denosumab is een humaan monoklonaal antilichaam medicijn. Denosumab bindt zich aan het bot en voorkomt dat het bot teveel afbreekt. Denosumab wordt gegeven bij uitzaaiingen van kanker in het bot. Uitzaaiingen maken het bot broos of zwak. Een behandeling met Denosumab kan het zwak of broos worden van het bot door een uitzaaiing uitstellen of beperken.

Klachten of complicaties bij uitzaaiingen van het bot zijn:

- Pijn in het bot.
- (Kans op) breken van een bot.
- Inzakken van een wervel in de rug met kans op druk op zenuwen in de wervelkolom. Bij te veel druk kan dit leiden tot uitval van een zenuw met bijvoorbeeld krachtsverlies in de benen als gevolg.

Voor wie, waar en hoe vaak

Denosumab wordt gegeven bij uitzaaiingen in de botten als gevolg van borstkanker, prostaatcancer en longkanker.

Denosumab wordt gegeven met injectie onder de huid 1 keer per 4 weken. Zolang u geen complicaties van de Denosumab krijgt, blijft u het medicijn gebruiken.

Denosumab mag niet gebruikt worden als:

- U andere medicijnen gebruikt waarin bisfosfonaten zijn verwerkt.
- Als de calciumspiegel in uw bloed te laag is.
- Als u wonden in de mond of kaak heeft die niet genezen.

Bijwerkingen van de Zoledroninezuur en Denosumab

Van de bijwerkingen heeft u meestal de eerste 3 dagen last. De klachten zijn licht tot matig van aard. U mag eventueel een pijnstiller paracetamol gebruiken om de bijwerkingen te verminderen. Maximaal tot 4 keer per dag 1000 mg (= 2 tabletten paracetamol van 500 mg).

Wat kunnen de bijwerkingen zijn:

- Klachten die lijken op griep, zoals koorts, rillingen, hoofdpijn, pijn in spieren, botten en/of gewrichten en een ziek gevoel.
- Benauwdheid en zwelling van het gezicht. Dit kan een allergische reactie zijn.
- Osteonecrose van de kaak. Lees het hoofdstuk 'Osteonecrose van de kaak'.
- Hypocalciemie is tekort aan calcium in het bloed. Lees het hoofdstuk 'Hypocalciemie'.

Osteonecrose van de kaak

Osteonecrose ontstaat doordat er (tijdelijk) weinig of geen bloed kan gaan naar het bot van de kaak. Het bot van de kaak sterft dan af. Dit kan zorgen voor het verlies van tanden en het verlies van botweefsel in de kaak. Hoe dit ontstaat is nog niet duidelijk. Maar door het gebruik van medicijnen die het bot beschermen tegen botontkalking (zoals Zoledroninezuur en Denosumab) kan dit ontstaan. Osteonecrose kan helaas ook nog optreden na het afronden van de behandeling.

Symptomen van osteonecrose kunnen zijn:

- Pijn in de mond, aan de tanden en/of aan de kaak.
- Zwelling of pijnlijke plekken in de mond of kaak, die niet genezen.
- Infectie in de mond eventueel met pus.
- Een verdoofd of zwaar of ongewoon gevoel in de kaak of aan de tanden of kiezen.
- Het los gaan zitten van een tand.

Voor, tijdens en na de behandeling met Zoledroninezuur of Denosumab

- Het advies is om bij uw tandarts uw gebit te laten controleren voordat u start met een van deze medicijnen. Vertel uw tandarts dat u gaat starten met Zoledroninezuur of Denosumab (een bot beschermend medicijn).
- Regelmatige controle bij de tandarts tijdens de behandeling.
- Goed schoonhouden van de mond; 2 tot 4 keer per dag de tanden te poetsen en vaak de mond spoelen.
- Krijgt u een behandeling bij de tandarts of kaakchirurg, vertel dit dan aan de arts van wie u de Zoledroninezuur of Denosumab behandeling krijgt.
- Neem contact op met de arts als u klachten of problemen krijgt zoals beschreven bij 'Symptomen van osteonecrose'.
- Rookt u? Stop dan met roken voordat de behandeling met Zoledroninezuur of Denosumab start. Roken maakt de kans op osteonecrose groter.

Hypocalciemie (tekort aan calcium)

Hypocalciemie is een tekort aan calcium in het bloed. Het is een bijwerking die veel voorkomt bij een behandeling met Zoledroninezuur of Denosumab. Dit komt omdat het medicijn het afbreken van het bot remt en ervoor zorgt dat het bot weer kan opbouwen. Voor het opbouwen is veel calcium nodig.

Klachten bij een tekort aan calcium

Bij een laag calcium kunt u spierspasmen, spiertrekkingen of spierkrampen, verwardheid, bewustzijnsverlies, epileptische aanvallen krijgen.

Wat kunt u zelf doen om uw botten gezond te houden?

Eet gezond en zorg dat u elke dag extra calcium en vit D binnen krijgt tijdens de behandeling. Vitamine D is belangrijk, omdat het er voor zorgt dat uw lichaam calcium kan opnemen.

Calcium zit bijvoorbeeld in:

- Zuivelproducten (melk, yoghurt, kaas).
- Groene groenten (broccoli, kool, bonen).

Vit D zit bijvoorbeeld in:

- Olierijke vis (sardine, makreel, haring en andere vette vissoorten)
- Eieren, tofu en sojabonen
- Boter

Wat kunt u nog meer doen?

- Beweeg regelmatig. Bewegen waarbij het lichaam het gewicht van lichaam draagt zorgt voor betere aanmaak van bot. Dus wandelen is beter dan fietsen of zwemmen. Ook oefeningen met (lichte) gewichten helpen om de botten sterk en de gewrichten soepel te houden. Ook dit zorgt voor een betere aanmaak van bot.
- Stop met roken. Roken heeft een slechte invloed op de botten.
- Beperk het drinken van alcohol.
- Probeer vallen te voorkomen. Verwijder losse kleedjes in huis. Gebruik in de badkamer een antislipmat en laat handgrepen in badkamer maken.
- Zorg dat uw huid daglicht krijgt, maar zonder te verbranden. Daglicht heeft u nodig om vitamine D om te zetten om in het lichaam te gebruiken.

Vragen en telefoonnummers:

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Met deze informatie beslist u, samen met uw arts of u de behandeling laat doen. Heeft u nog vragen, stel ze gerust aan uw arts.

Heeft u vragen of doen zich thuis problemen voor, neem dan contact op met de polikliniek oncologie.

Heeft u vragen tijdens uw opname in het ziekenhuis, dan kunt u deze stellen aan de verpleegkundige op de afdeling.

Schrijf uw vragen van tevoren op zodat u niets vergeet.

- polikliniek oncologie
maandag t/m vrijdag (023) 224 0065
- Bij ernstige problemen in de avond en in het weekend belt u met het algemene nummer van het Spaarne Gasthuis en vraagt u naar de oncologieverpleegkundige van afdeling D3. Deze overlegt met de dienstdoende arts, of u krijgt de dienstdoende arts zelf aan de lijn.
(023) 224 0000

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl